

Het vinden van steun in de buurt

Een kind normaal laten opgroeien is helaas niet voor alle gezinnen even vanzelfsprekend. Sommige families kampen met een problematische thuissituatie, door bijvoorbeeld werkloosheid of schulden van de ouders, maar ook persoonlijke problemen van de gezinsleden, zoals (psychische) ziekten, kunnen een rol spelen. In zo'n geval is het erg fijn als er voor ondersteuning op anderen teruggevallen kan worden. Deze steun kan veelal dichtbij huis gevonden worden.

Verantwoordelijkheid

Door veranderingen in de jeugdwetgeving zijn gemeenten sinds 2015 verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Onder de doelen van de nieuwe Jeugdwet vallen het gebruikmaken van de eigen kracht van jeugdigen, ouders en hun sociale netwerk, en het minder snel voorschrijven van medicijnen en het terugdringen van de zorgvraag. Hierdoor is meer verantwoordelijkheid komen te liggen bij de gezinnen zelf en wordt tegelijk meer ingezet op preventie van problematische situaties, stelt Jolanda de Heer, wethouder in Rhenen met de portefeuille jeugdzorg.

Steunnetwerk

Elize Lam, onderzoeker aan de Christelijke Hogeschool Ede (lectoraat Jeugd en Gezin) en schrijfster van een boek over kind zijn in een moeilijke thuissituatie, weet hoe belangrijk een steunnetwerk voor deze kinderen is. "Voor hun welzijn is het essentieel dat ze kind kunnen zijn, en dat is precies wat een betrokken netwerk kan ondersteunen." Hiermee bedoelt zij vertrouwde volwassenen op wie het kind terug kan vallen. Mensen met wie thee kan worden gedronken of naar de film kan worden gegaan, maar ook mensen die luisteren als het kind wil praten. "Dit zijn mensen die het kind als het ware toegang geven tot een lichtere wereld. Dat versterkt diens veerkracht." Ook ouders met problemen hebben veel baat bij een steunende omgeving. Een netwerk dat kan inspringen indien



nodig, waar ze niet alleen terecht met vragen, maar ook voor praktische en emotionele steun als het even te zwaar wordt.

Hulp vanuit de buurt

Het aantal initiatieven groeit waarbij gezinnen met problemen gesteund worden door andere gezinnen direct in buurten en wijken, vertelt Lam. Zij is van mening dat, met name nu de overheid bepaalde ondersteuning niet meer per definitie betaalt, het des te belangrijker is dat families elkaar vinden en helpen. Dit kan vanuit de burgers zelf komen, waarbij vrienden en kennissen elkaar steunen, maar gebeurt ook regelmatig met behulp van een professional, die dan bijvoorbeeld als makelaar optreedt. Bij dergelijke burgerinitiatieven draait het altijd om vrijwilligers die zich graag inzetten voor een andere familie, legt De Heer uit. Ze benadrukt dat het belangrijk is dat de steungevende en de steunvragende families een wederkerige relatie aangaan. "Het is nooit de bedoeling dat het ene gezin afhankelijk wordt van het andere gezin, er moet altijd gekeken worden naar hoe beide families elkaar kunnen helpen."

Gemeentelijke ondersteuning

Gemeenten ondersteunen diverse initiatieven die gezinnen hulp bieden. De Heer: "Dit doen we omdat wij als gemeenten verantwoordelijk zijn voor onze kinderen van nul tot achttien jaar, met alle vragen en zorg die zij nodig hebben." Naast het bevorderen van burgerinitiatieven, wordt het gemeentehuis van haar eigen gemeente

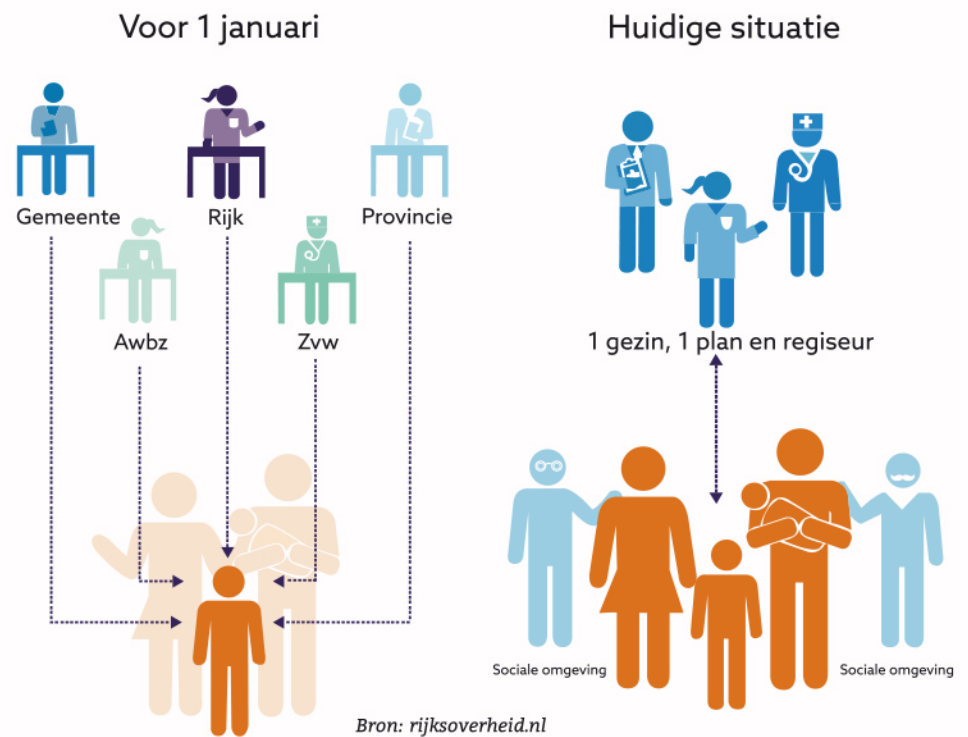
ingezet voor diverse projecten die zich focussen op jeugd en gezin. Een voorbeeld hiervan is de 'Verteltas', een initiatief dat ouders helpt hun kinderen voor te lezen, waarbij ze dan zelf ook hun taalvaardigheid vergroten.

Lam geeft aan dat het belangrijk is dat gemeenten investeren in steunprojecten voor gezinnen. "Subsidie kan heel helpend zijn, net als voldoende tijd voor een project om zich te kunnen bewijzen als werkend alternatief."

Investeren in netwerken

Lam pleit voor terughoudendheid met professionele steun aan kinderen in moeilijke thuissituaties. Hulpverleners zouden moeten zorgen dat ouders geholpen worden en dat kinderen over de juiste steun kunnen beschikken. Daarom moet het netwerk al vanaf het begin betrokken worden bij steunvragen. Pas als dit netwerk te weinig steun kan bieden, is hulpverlening nodig.

De Heer ziet ook duidelijk de voordelen van een betrokken netwerk voor een gezin. Het zorgt ervoor dat gezinnen op een zo laag mogelijk niveau steun kunnen vinden. Ze vertelt tot besluit dat haar gemeente in 2017 een project gaat starten waarbij gezinnen worden geholpen met het vergroten van hun eigen netwerk. "Het is een kwetsbaarheid als je zelf geen netwerk hebt, dat je niet op mensen terug kunt vallen wanneer nodig. Daarom willen wij daar als gemeente echt in investeren."



ADVERTORIAL

Ons meer bekommeren om elkaars kinderen



Leontine Bibo

Twee jaar geleden richtte Leontine Bibo Buurtgezinnen.nl op. Gezinnen die overbelast zijn, worden gekoppeld aan vitale gezinnen in de buurt. Veel gemeenten zijn enthousiast over deze preventieve aanpak, die in essentie helemaal niet vernieuwend is. "We vinden opnieuw uit wat vroeger normaal was: ons om elkaars kinderen bekommeren."

Waarom ben je begonnen met Buurtgezinnen.nl?

"Wij zijn jaren crisispleeggezin geweest. Dan krijg je kinderen in huis met krassen op hun ziel. Als pleegouders kun je veel voor deze kinderen doen, maar ik hield toch het gevoel dat we te laat waren. Daarbij merkten we dat het mogelijk was om een goede relatie op te bouwen met de eigen ouders van onze pleegkinderen. Dat heeft de inspiratie opgeleverd voor Buurtgezinnen.nl. Ik wilde meer doen

op het terrein van preventie en daarbij gebruik maken van de kracht van gezinnen voor gezinnen."

Wat levert de ondersteuning van zo'n gezin uit de buurt op?

"Ouders kunnen op adem komen. Ze worden sterker, krijgen meer zelfvertrouwen en de stress neemt af. De kinderen krijgen weer aandacht en kunnen zich op een goede manier blijven ontwikkelen. Tegelijkertijd zien we dat ook steungezinnen veel terugkrijgen. Zij zien mensen opbloeien door hun bijdrage, komen in contact met gezinnen die ze anders nooit zouden leren kennen. Dat verrijkt hun leven."

Hoe zie je de toekomst?

"Ik zou willen dat veel meer kinderen in hun eigen gezin kunnen blijven wonen, doordat er een steungezin in de buurt

beschikbaar is op het moment dat de emmer overloopt. Daarvoor is het nodig dat er in alle gemeenten steungezinnen beschikbaar komen. Maar het allermooiste is als we over vijftien jaar helemaal niet meer over steun- en vraaggezinnen praten, maar dat we ons gewoon weer wat meer bekommeren om elkaars kinderen. Uiteindelijk willen we dat kinderen weer opgroeien in een buurt waar ze gezien worden en aandacht krijgen van buurtbewoners. Ik ben daar optimistisch over. Veel gemeenten vragen zich af of er wel genoeg steungezinnen zijn. Er zijn er meer dan genoeg, wij sporen ze op."

Meer informatie

Buurtgezinnen
info@buurtgezinnen.nl
www.buurtgezinnen.nl